

Göteborgs kommun

info@educ.goteborg.se

Beslut efter uppföljning för gymnasieskola med introduktionsprogram

efter tillsyn i Munkebäcksgymnasiet
i Göteborgs kommun

Uppföljning av tillsyn i Munkebäcksgymnasiet

Skolinspektionen genomförde tillsyn av Göteborgs kommun under hösten 2015. Skolinspektionen fattade den 7 mars 2016 beslut efter tillsyn för Munkebäcksgymnasiet. I beslutet förelades Göteborgs kommun att avhjälpa de brister som konstaterats i verksamheten och att senast den 1 september 2016 inkomma med en redovisning av vidtagna åtgärder. Föreläggandet förenades – såvitt avsåg bristerna inom arbetsområdet *Extra anpassningar och särskilt stöd* – med vite. Skolinspektionen har nu gjort en uppföljning av de brister som framkom i detta beslut. Uppföljningen bygger på en redovisning av vidtagna åtgärder som Göteborgs kommun inkom med den 31 augusti 2016 samt den komplettering av dokument som inskickades den 16 september och den 7 oktober 2016. Uppföljningen innefattar även intervjuer med elever, lärare, elevhälsan och rektorn den 20-21 september 2016. Skolinspektionen genomförde också dokumentstudier den 20-21 september.

Vid tiden för tillsynen 2015 var Munkebäcksgymnasiet uppdelat i två skolenheter, Munkebäcksgymnasiet 1 och Munkebäcksgymnasiet 2. Skolinspektionens tillsyn 2015 avsåg Munkebäcksgymnasiet 2. I samband med höstterminen 2016 har Munkebäcksgymnasiets två skolenheter slagits ihop till en skolenhet som nu benämns Munkebäcksgymnasiet. Uppföljningen avser den utbildning som tidigare bedrevs på Munkebäcksgymnasiet 2 och som nu bedrivs i den nuvarande skolenheten Munkebäcksgymnasiet.

Sammanfattning av kvarstående brister

Enligt Skolinspektionens bedömning är nedanstående brister ännu ej tillfullo åtgärdade. Skolinspektionen konstaterar att Göteborgs kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

Skolinspektionens ingripande

Arbetsområde	Typ av ingripande	Senaste datum för redovisning
6. Förutsättningar för lärande och trygghet		
Skolbiblioteket används för att stödja elevernas lärande och kunskapsutveckling.	Föreläggande	2017-01-27

Skolinspektionens bedömningar anges längre fram i detta beslut.

Sammanfattning av avhjälpna brister

Arbetsområde		Typ av ingripande
1. Undervisning och lärande		
	Lärarna ser till att eleverna får ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll.	Brist avhjälp
2. Extra anpassningar och särskilt stöd		
	Ansvariga på skolan ger eleven skyndsamt stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen, om eleven riskerar att inte nå de kunskapskrav som minst ska uppnås.	Brist avhjälp
	Ansvariga på skolan utreder elevens behov av särskilt stöd skyndsamt, om det visar sig att det stöd som getts i form av extra anpassningar inte är tillräckligt för att eleven ska ha möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga.	Brist avhjälp
	Visar utredningen att en elev är i behov av särskilt stöd ges eleven sådant stöd.	Brist avhjälp
	När det gäller särskilt stöd följs insatta åtgärder upp och utvärderas.	Brist avhjälp
6. Förutsättningar för lärande och trygghet		
	Elevhälsan används främst förebyggande och hälsofrämjande, för att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål.	Brist avhjälp
7. Styrning och utveckling av verksamheten		
	Rektorn följer upp skolenhetens resultat samt trygghet och studiero. Uppföljningen genomförs i	Brist avhjälp

	relation till de nationella målen och dokumenteras.	
	Utifrån en analys av det som framkommer i uppföljningen beslutar rektorn om nödvändiga utvecklingsåtgärder, och dokumenterar de beslutade åtgärderna.	Brist avhjälp
	Rektorn planerar för genomförandet av utvecklingsåtgärder och genomför dessa. Planeringen och åtgärderna dokumenteras.	Brist avhjälp

Skolinspektionens avslutar tillsynen avseende de brister som har avhjälp.

Skolinspektionens beslut

Vid uppföljning av tidigare beslut konstaterar Skolinspektionen att huvudmannen inte avhjälp samtliga påtalade brister. Skolinspektionen förutsätter att huvudmannen skyndsamt vidtar åtgärder för att avhjälpa de brister som kvarstår.

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Göteborgs kommun att senast den 27 januari 2017 vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen.

Förutsättningar för lärande och trygghet

Skolan ska se till att viktiga förutsättningar för elevernas lärande och trygghet är uppfyllda på skolan. Rektorn ska i ett tidigt skede uppmärksamma elever som av ogiltiga skäl inte deltar i skolarbetet, så att eleven så snart som möjligt deltar. Skolan ska bedriva ett aktivt värdegrundsarbete, som innebär att exempelvis grundläggande demokratiska värderingar och mänskliga rättigheter kommer till uttryck i praktisk handling.

Vidare ska lärarna ha kompetens och samverka med varandra, för att genom till exempel erfarenhetsutbyte utveckla skolans undervisning. Centrala stödfunktioner som skolbibliotek, elevhälsa och studie- och yrkesvägledning används aktivt i utbildningen, för att stödja och främja elevernas utveckling mot de nationella målen. Skolan ska således inte bara ha tillgång till dessa funktioner, utan de ska kontinuerligt användas i undervisning och övrig skolverksamhet.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Göteborgs kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

Skolinspektionen

Box 2320, 403 15 Göteborg

- Skolbiblioteket används för att stödja elevernas lärande och kunskapsutveckling. (2 kap. 36 § skollagen; Lgy 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.6 Rektorns ansvar)

Åtgärder

Rektorn ska se till att skolbiblioteket används för att stödja elevernas lärande och kunskapsutveckling.

Motivering till bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterade i beslut den 7 mars 2016 att skolbiblioteket inte användes tillräckligt på skolenheten för att stödja elevernas lärande och kunskapsutveckling eftersom det inte användes i undervisningen i någon större utsträckning. Skolinspektionen förelade därför Göteborgs kommun att senast den 1 september 2016 komma in med en redovisning över de åtgärder som kommunen vidtagit för att avhjälpa bristen.

Göteborgs kommun har den 31 augusti 2016 inkommit med en redovisning av vidtagna åtgärder, vilka resultat åtgärderna gett, vilka brister som ej är fullt ut avhjälpta samt hur uppföljning av åtgärderna ska ske. Det anges i redovisningen att samtliga lärare avsåg att besöka skolbiblioteket under konferenstid i samband med terminsstarten hösten 2016. Vidare anges att skolbiblioteksbesök inplaneras för samtliga klasser under uppstarten för läsåret 2016/2017 och att samtliga klasser under läsåret kommer genomföra arbete i skolbiblioteket som exempelvis innefattar läsprojekt och källkritik. Det arbetet kommer enligt redovisningen sedan följas upp i arbetslagen av rektorn med syftet att stödja elevernas lärande och kunskapsutveckling. Det anges i redovisningen att det är för tidigt att se något resultat ännu eftersom åtgärden fortfarande är i planeringsstadiet. Huvudmannen anger att bristen inte är avhjälpt men att målsättningen är att den ska avhjälpas under läsåret i takt med att eleverna kommer arbeta med skolbibliotekets resurser under läsåret.

Rektorn berättar vid intervju i samband med uppföljningsbesöket, den 20-21 september 2016, att han tillsammans med lärarna har besökt skolbiblioteket. Rektorn berättar att det är en process som pågår att göra skolbiblioteket mer attraktivt. Användandet av skolbiblioteket har enligt rektorn ökat i jämförelse med tidigare men alla elever och lärare har ännu inte varit där i undervisningen.

Eleverna som går på samhällsvetenskapsprogrammet berättar vid intervju att de besökt skolbiblioteket vid ett tillfälle under lektionstid i ämnet svenska under höstterminen 2016. De tillägger att läraren i svenska berättat att de kommer att besöka skolbiblioteket vid fler tillfällen under läsåret. Vad gäller övriga ämnen uppger eleverna att de främst använder digitala böcker.

Eleverna som går på estetiska programmet inriktning media, berättar vid intervju att de inte har besökt skolbiblioteket i undervisningen sedan Skolinspektionen fattade sitt beslut. Eleverna tillägger dock att lärarna berättat att de kommer besöka skolbiblioteket mer under hösten. Läraren i svenska har uppmuntrat eleverna att besöka skolbiblioteket medan övriga lärare inte pratat med eleverna om skolbiblioteket i någon större utsträckning, berättar eleverna.

Några elever som går estetiska programmet inriktning musik berättar vid intervju att de aldrig använder sig av skolbiblioteket, och någon elev berättar att hen endast vid enstaka tillfälle har lånat någon bok där. Någon elev berättar att det enda de under höstterminen har använt biblioteket till är att ha möten i där.

Lärarna som undervisar på estetiska programmet berättar vid intervju att eleverna hellre söker information på internet än använder sig av skolbiblioteket. De flesta lärarna berättar att de har planerat att boka in en tid för att besöka skolbiblioteket med sina elever framöver. En lärare berättar att skolbiblioteket främst använts i ämnet svenska. En lärare upplever att det finns ett bra utbud av romaner på skolbiblioteket men att utbudet av böcker i andra skolämnen inte finns på samma sätt. Någon lärare berättar att hen varit med sin klass på stadsbiblioteket istället. Lärarna tillägger att skolbiblioteket inte varit tillgängligt de första veckorna av höstterminen eftersom det använts till att lämna ut datorer och för fotografering.

Lärarna som undervisar på samhällsvetenskapsprogrammet berättar att alla lärare på skolan nu har besökt skolbiblioteket med rektorn och att de funderar på hur de ska använda sig av skolbiblioteket i undervisningen framöver. De upplever att utbudet och studiemiljön i biblioteket behöver ses över samt tillägger att några av dem har bokat in tid för information från bibliotekspersonalen för eleverna.

Skolinspektionen bedömer att skolbiblioteket fortfarande inte uppfyller de krav på användande som ställs i författningarna eftersom det endast används i begränsad omfattning i undervisningen. Uppföljningen visar visserligen att skolbiblioteket använts i viss utsträckning i undervisningen efter Skolinspektionens beslut, men såvitt framkommit har detta bara gällt ämnet svenska och vissa klasser. Många elever har fortfarande överhuvudtaget inte använt skolbiblioteket i undervisningen. Skollagens krav på att skolbiblioteket ska användas i undervisningen för att stödja elevernas lärande och kunskapsutveckling kan därför fortfarande inte anses uppfyllda.

Det är anmärkningsvärt att huvudmannen, trots att det nu gått mer än ett halvår sedan Skolinspektionens föreläggande, ännu inte lyckats avhjälpa denna

brist. Skolinspektionen förutsätter att huvudmannen snarast vidtar kraftfulla åtgärder för att rätta till bristen.

Motivering till val av verktyg

Göteborgs kommun uppfyller inte de krav som följer av gällande föreskrifter. Göteborgs kommun föreläggs därför att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristen.

Avhjälpta brister i verksamheten

Undervisning och lärande

Skolan ska se till att den ordinarie undervisningen utgår från och genomförs på ett sådant sätt att den främjar elevernas möjligheter att nå de examensmål som gäller för det nationella program som eleven läser. Undervisningen ska utformas och genomföras så att alla elever, såväl på nationella program som på introduktionsprogram, ges möjligheter att nå samtliga kunskapskrav inom de ämnen som eleven läser, det vill säga såväl i gymnasiegemensamma ämnen som programgemensamma ämnen, ämnen inom inriktningar och fördjupningsämnen.

I detta ingår att läraren ger eleverna ett aktivt lärarstöd genom att exempelvis genomföra strukturerade lektioner, genomföra undervisningen utifrån tydliga mål och syften och ge eleverna tydliga beskrivningar och förklaringar. Vidare anpassar läraren undervisningen efter elevernas olika förkunskaper och intressen, och ger eleverna såväl stöd som stimulans och utmaningar. I detta arbete kan samråd med elevhälsan underlätta. Genom bland annat en varierad, stimulerande och utmanande undervisning, och genom konstruktiv återkoppling, stärker läraren elevernas vilja att lära. För att kunna individanpassa undervisningen och ge eleverna inflytande över denna är det centralt att läraren skaffar sig kunskap om elevernas olika behov och förutsättningar, liksom låter eleverna vara delaktiga i planeringen av undervisningen.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterade i tidigare beslut att Göteborgs kommun inte uppfyllde författningskraven avseende att:

- Lärarna ser till att eleverna får ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll. (Lgy 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande)

Motivering

Skolinspektionen bedömer att det vid uppföljningen av tillsynen inte har framkommit annat än att Göteborgs kommun avhjälpt denna brist. Denna bedömning görs utifrån kommunens skriftliga redovisning samt de uppgifter som framkommit vid uppföljningsbesöket.

Extra anpassningar och särskilt stöd

Skolans lärmiljöer ska anpassas så att de elever som riskerar att inte nå de kunskapskrav som minst ska uppnås får stöd i form av extra anpassningar eller särskilt stöd. Detta gäller alla elever, oavsett om de går ett högskoleförberedande program, yrkesprogram eller introduktionsprogram. Detta avser också samtliga ämnen som eleven läser, det vill säga såväl gymnasiegemensamma ämnen som programgemensamma ämnen, ämnen inom inriktningar och fördjupningsämnen. Det kan också omfatta undervisning som är förlagd till arbetsplats (APL). Skolan ska utveckla metoder för att stimulera och stödja tills åtgärderna får effekt genom att situationen för den enskilda eleven eller en grupp elever förbättras.

När skolans arbetssätt och arbetsformer inte är tillräckliga för att möta elevens behov ska en analys genomföras av hur skolan kan anpassa lärmiljöerna eller undervisningens innehåll och genomförande. Skolans svårigheter att möta elevens behov kan framkomma till exempel i undervisningen, genom resultat på nationella prov eller genom uppgift från eleven och dess vårdnadshavare. Lärare och elevhälsa ska oftast samråda för att kunna avgöra lämpliga insatser. Eleven och vårdnadshavaren ska vara delaktiga i detta. Det kan också handla om att skolan behöver förbättra sitt arbete med att hjälpa en elev med att planera och strukturera sina studier, färdighetsträning, specialpedagogiska insatser under en kortare tid, särskilda hjälpmedel eller utrustning och digital teknik med anpassade programvaror eller mer långvariga insatser såsom studiehandledning på modersmål eller regelbundna specialpedagogiska insatser såsom regelbunden kontakt med en speciallärare. Huvudregeln är att särskilt stöd ska ges i elevens ordinarie grupp om inte detta visats vara olämpligt utifrån elevens behov. Insatserna ska utvärderas och korrigeras om de inte haft avsedd effekt.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterade i tidigare beslut att Göteborgs kommun inte uppfyllde författningskraven avseende att:

- Ansvariga på skolan ger eleven skyndsamt stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen, om eleven riskerar att inte nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. (3 kap. 5a § skollagen)
- Ansvariga på skolan utreder elevens behov av särskilt stöd skyndsamt, om det visar sig att det stöd som getts i form av extra anpassningar inte är tillräckligt för att eleven ska ha möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. (3 kap. 8 § skollagen)
- Visar utredningen att en elev är i behov av särskilt stöd ges eleven sådant stöd. (3 kap. 8–9 §§ skollagen; Lgy 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.6 Rektorns ansvar)
- När det gäller särskilt stöd följs insatta åtgärder upp och utvärderas. (3 kap. 9 § skollagen)

Motivering

Skolinspektionen bedömer att det vid uppföljningen av tillsynen inte har framkommit annat än att Göteborgs kommun avhjälpt dessa brister. Denna bedömning görs utifrån kommunens skriftliga redovisning samt de uppgifter som framkommit vid uppföljningsbesöket.

Förutsättningar för lärande och trygghet

Skolan ska se till att viktiga förutsättningar för elevernas lärande och trygghet är uppfyllda på skolan. Rektorn ska i ett tidigt skede uppmärksamma elever som av ogiltiga skäl inte deltar i skolarbetet, så att eleven så snart som möjligt deltar. Skolan ska bedriva ett aktivt värdegrundsarbete, som innebär att exempelvis grundläggande demokratiska värderingar och mänskliga rättigheter kommer till uttryck i praktisk handling.

Vidare ska lärarna ha kompetens och samverka med varandra, för att genom till exempel erfarenhetsutbyte utveckla skolans undervisning. Centrala stödfunktioner som skolbibliotek, elevhälsa och studie- och yrkesvägledning används aktivt i utbildningen, för att stödja och främja elevernas utveckling mot de nationella målen. Skolan ska således inte bara ha tillgång till dessa funktioner, utan de ska kontinuerligt användas i undervisning och övrig skolverksamhet.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterade i tidigare beslut att Göteborgs kommun inte uppfyllde författningskraven avseende att:

- Elevhälsan används främst förebyggande och hälsofrämjande, för att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål. (2 kap. 25 § skollagen)

Motivering

Skolinspektionen bedömer att det vid uppföljningen av tillsynen inte har framkommit annat än att Göteborgs kommun avhjälpt denna brist. Denna bedömning görs utifrån kommunens skriftliga redovisning samt de uppgifter som framkommit vid uppföljningsbesöket.

Styrning och utveckling av verksamheten

Rektor ska, genom ett aktivt ledarskap, styra och utveckla verksamheten vid skolan så att alla elever ges en likvärdig utbildning av god kvalitet i en trygg miljö. Därför ska rektor, tillsammans med elever och personal, ha ett långsiktigt arbete för att nå detta syfte. Arbetet sker genom att utifrån en analys av nuläget identifiera verksamhetens utvecklingsbehov och med grund i denna analys sedan vidta nödvändiga förbättringsåtgärder. Analysen ska omfatta hela utbildningen och inte avgränsas till exempelvis resultat enbart i gymnasiegemensamma ämnen utan ska också omfatta uppföljning av resultat i fördjupningsämnena, från lärande som sker på arbetsplats (APL) och undervisning på introduktionsprogram. Förbättringsåtgärder kan exempelvis vara att personalen ges kompetensutveckling som motsvarar de behov som framkommit genom analys av verksamhetens förbättringsområden. Det innebär också att rektor

fördelar verksamhetens resurser på ett sätt som svarar mot elevernas behov, så att alla elever ges förutsättningar att nå målen för utbildningen.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterade i tidigare beslut att Göteborgs kommun inte uppfyllde författningskraven avseende att:

- Rektorn följer upp skolenhetens resultat samt trygghet och studiero. Uppföljningen genomförs i relation till de nationella målen och dokumenteras. (1 kap. 4 §, 4 kap. 4–6 §§ och 5 kap. 3 § skollagen; Lgy 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.6 Rektorns ansvar)
- Utifrån en analys av det som framkommer i uppföljningen beslutar rektorn om nödvändiga utvecklingsåtgärder, och dokumenterar de beslutade åtgärderna. (4 kap. 4–7 §§ skollagen; Lgy 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.6 Rektorns ansvar)
- Rektorn planerar för genomförandet av utvecklingsåtgärder och genomför dessa. Planeringen och åtgärderna dokumenteras. (4 kap. 4–7 §§ skollagen; Lgy 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.6 Rektorns ansvar)

Motivering

Skolinspektionen bedömer att det vid uppföljningen av tillsynen inte har framkommit annat än att Göteborgs kommun avhjälpit dessa brister. Denna bedömning görs utifrån kommunens skriftliga redovisning samt de uppgifter som framkommit vid uppföljningsbesöket.

Skolinspektionen avslutar härmed tillsynen avseende de brister som bedöms som avhjälpna.

Beslut

2016-10-27

11 (11)

Dnr 43-2015:6075

På Skolinspektionens vägnar

Björn Persson
Avdelningschef

Anders Bengtsson
Föredragande/utredare